

SBÍRKA ZÁKONŮ ČESKÉ REPUBLIKY

Profil aktualizovaného znění:

Titul původního předpisu:

Nařízení vlády o ochraně zdraví před neionizujícím zářením

Citace pův. předpisu: [1/2008 Sb.](#)

Částka: 1/2008 Sb.

Datum přijetí: 12. prosince 2007

Rozeslána dne: 9. ledna 2008

Datum účinnosti: 30. dubna 2008

Změny a doplňky předpisu:

provedené	číslo	s účinností dnem	Úplné znění
nařízením	106/2010 Sb.	1. května 2010	

Text aktualizovaného znění předpisu:

(Poslední změny vyznačeny podtržením)

NAŘÍZENÍ VLÁDY

o ochraně zdraví před neionizujícím zářením

Vláda nařizuje podle § 108 odst. 3 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, § 21 písm. a) zákona č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci), a k provedení zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů:

ČÁST PRVNÍ

PŘEDMĚT ÚPRAVY

§ 1

(1) Toto nařízení zapracovává příslušný předpis Evropských společenství¹⁾ a upravuje

- a) hygienické limity neionizujícího záření, metody a způsob jejich zjišťování a hodnocení a minimální rozsah opatření k ochraně zdraví při práci,
- b)

nejvyšší přípustné hodnoty expozice fyzických osob v komunálním prostředí (dále jen "ostatní osoby") neionizujícímu záření ve frekvenční oblasti od 0 Hz do $3 \cdot 10^{11}$ Hz, způsob jejího zjišťování a hodnocení,

- c) hodnocení rizika neionizujícího záření ve frekvenční oblasti od 0 Hz do $1,7 \cdot 10^{15}$ Hz,
- d) způsob zařazení laserů do tříd a jejich označení, způsob opatření laserů výstražným textem nebo signalizací, rozsah údajů technické dokumentace laseru nezbytných pro ochranu zdraví a minimální technická a organizační opatření k omezení expozice zářením laserů,
- e) případy označení míst, ve kterých expozice může překročit nejvyšší přípustné hodnoty, výstrahou,
- f) minimální rozsah informací pro zaměstnance o ochraně zdraví při práci spojené s expozicí neionizujícímu záření.

(2) Kde toto nařízení uvádí nejvyšší přípustnou hodnotu expozice neionizujícímu záření ve vztahu k zaměstnancům, rozumí se jí hygienický limit neionizujícího záření podle zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci²⁾.

(3) Toto nařízení se vztahuje také na právní vztahy týkající se ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy s přihlédnutím k podmínkám vykonávané činnosti nebo poskytování služeb a jejich rozsahu²⁾.

(4) Toto nařízení se nevztahuje na používání zdrojů neionizujícího záření, při kterém je pacient vystaven neionizujícímu záření při poskytování zdravotní péče.

ČÁST DRUHÁ

PODMÍNKY OCHRANY ZDRAVÍ PŘI PRÁCI A PŘI ČINNOSTI NEBO POSKYTOVÁNÍ SLUŽEB MIMO PRACOVNĚPRÁVNÍ VZTAHY

§ 2

Nejvyšší přípustné hodnoty expozice neionizujícímu záření

(K § 7 odst. 7 zákona č. 309/2006 Sb.)

(1) Podle tohoto nařízení se rozumí

- a) neionizujícím zářením statická magnetická a časově proměnná elektrická, magnetická a elektromagnetická pole a záření s frekvencemi od 0 Hz do $1,7 \cdot 10^{15}$ Hz,

- b) nejvyššími přípustnými hodnotami mezní hodnoty expozice, které vycházejí přímo z prokázaných účinků na zdraví a z údajů o jejich biologickém působení a jejichž dodržování zaručuje, že osoby, které jsou vystaveny neionizujícímu záření, jsou chráněny proti všem známým zdraví škodlivým účinkům,
- c) referenčními hodnotami velikosti přímo měřitelných parametrů záření ve frekvenční oblasti od 0 Hz do $3 \cdot 10^{11}$ Hz, kterými jsou intenzita elektrického pole, intenzita magnetického pole, magnetická indukce a hustota zářivého toku.

(2) Referenční hodnoty a nejvyšší přípustné hodnoty jsou upraveny v příloze č. 1 k tomuto nařízení.

(3) Při překročení referenčních hodnot musí být proveden výpočet nebo měření podle § 3 odst. 1. Dodržení referenčních hodnot zaručuje, že nejsou překročeny nejvyšší přípustné hodnoty.

§ 3

Postup zaměstnavatele při zjišťování a hodnocení nejvyšších přípustných hodnot

(K § 7 odst. 7 zákona č. 309/2006 Sb.
a k § 102 odst. 3 zákoníku práce)

(1) Dodržení nejvyšších přípustných hodnot modifikované proudové hustoty indukované v těle, měrného v těle absorbovaného výkonu a hustoty zářivého toku se zjišťuje výpočtem nebo měřením

- a) na modelech (fantómech) lidského těla nebo jeho částí, nebo
- b) hodnot intenzity elektrického pole, magnetické indukce, hustoty zářivého toku, kontaktního a indukovaného proudu tekoucího kteroukoli končetinou, zjištěných pro posuzovanou situaci, a jejich srovnáním s referenčními úrovněmi těchto veličin upravenými v příloze č. 1 k tomuto nařízení, tabulkách č. 4 až 11.

(2) Referenční úrovně mohou být překročeny, jestliže se způsobem uvedeným v odstavci 1 písm. a) nebo b) prokázalo, že nejsou překročeny nejvyšší přípustné hodnoty.

(3) Výpočet nebo měření podle odstavce 1 ani hodnocení podle § 4 nemusí zaměstnavatel provést, je-li práce se zdrojem neionizujícího záření vykonávána na pracovišti přístupném veřejnosti, pokud již zaměstnavatel provedl hodnocení expozice ostatních osob neionizujícímu záření podle § 7, z něhož vyplývá, že pro zaměstnance jsou dodržovány nejvyšší přípustné hodnoty a jsou vyloučena bezpečnostní rizika.

Hodnocení rizika neionizujícího záření

(K § 102 odst. 4 zákoníku práce)

Při hodnocení rizika neionizujícího záření ve frekvenční oblasti od 0 Hz do $3 \cdot 10^{11}$ Hz zaměstnavatel přihlíží zejména

- a) k intenzitě, frekvenčnímu spektru, trvání a typu expozice,
- b) k nejvyšším přípustným hodnotám a referenčním úrovním podle přílohy č. 1 k tomuto nařízení,
- c) ke všem účinkům na zdraví a bezpečnost obzvláště ohrožených zaměstnanců, zejména mladistvých zaměstnanců a těhotných zaměstnankyň,
- d) ke všem nepřímým účinkům, jakými jsou
 1. rušení elektronických a zdravotnických přístrojů a zařízení včetně kardiostimulátorů a jiných implantovaných lékařských elektronických zařízení,
 2. rizika spojená s vymrštěním feromagnetických předmětů působením statického magnetického pole s magnetickou indukcí vyšší než 3 mT,
 3. nebezpečí zážehu elektricky ovládaných detonátorů,
 4. požáry a exploze v důsledku zapálení hořlavých materiálů jiskrami způsobenými indukovanými nebo kontaktními proudy nebo jiskrovými výboji,
- e) k existenci záložního zařízení určeného ke snížení expozice elektromagnetickým polím,
- f) k odpovídajícím informacím získaným ze zdravotního dohledu prováděného zařízením závodní preventivní péče včetně zveřejněných informací,
- g) k expozici z několika zdrojů,
- h)

k současné expozici polím s různými kmitočty.

§ 5

Minimální rozsah opatření k ochraně zdraví zaměstnanců

(K § 7 odst. 7 zákona č. 309/2006 Sb.)

(1) Expozice zaměstnance elektrickým nebo magnetickým polím a elektromagnetickým zářením s frekvencí od hodnoty 0 Hz do hodnoty $3 \cdot 10^{11}$ Hz se omezuje tak, aby modifikovaná proudová hustota indukovaná v těle, měrný v těle absorbovaný výkon a hustota zářivého toku elektromagnetické vlny s frekvencí vyšší než 10^{10} Hz dopadající na tělo nebo na jeho část, nepřekročily nejvyšší přípustné hodnoty upravené v příloze č. 1 k tomuto nařízení.

(2) Expozice zaměstnanců neionizujícímu záření s frekvencí od hodnoty $3 \cdot 10^{11}$ Hz do hodnoty $1,7 \cdot 10^{15}$ Hz (infračervené, viditelné a ultrafialové záření) z jiných než přírodních zdrojů se omezuje tak, aby hustota zářivého toku a hustota zářivé energie dopadající na tělo nebo na jeho část nepřekročily pro zaměstnance nejvyšší přípustné hodnoty upravené v přílohách č. 2 a 3 k tomuto nařízení.

§ 6

Minimální rozsah informací poskytnutých zaměstnanci k ochraně zdraví při práci

[K § 103 odst. 1 písm. f) zákoníku práce]

Zaměstnancům, kteří vykonávají práce spojené s expozicí neionizujícímu záření ve frekvenční oblasti od 0 Hz do $3 \cdot 10^{11}$ Hz, musí zaměstnavatel poskytnout k ochraně zdraví při práci vždy informace o

- a) opatřeních přijatých na základě tohoto nařízení, nejvyšších přípustných hodnotách, způsobu jejich stanovení, jakož i o možných rizicích, která vyplývají z jejich překročení,
- b) výsledcích zjišťování a hodnocení,
- c) způsobech, jak rozpoznat zdraví škodlivé účinky expozice a jak je ohlašovat,
- d) bezpečných pracovních postupech vedoucích ke snižování rizik souvisejících s expozicí neionizujícímu záření.

ČÁST TŘETÍ

PODMÍNKY OCHRANY ZDRAVÍ OSTATNÍCH OSOB

§ 7

Nejvyšší přípustné hodnoty expozice a postup osoby, která používá nebo provozuje zdroj neionizujícího záření při zjišťování a hodnocení expozice ostatních osob

(K § 35 zákona č. 258/2000 Sb.)

(1) Pro zjištění a hodnocení expozice ostatních osob platí § 2 odst. 1 písm. b) a c) a odst. 2 a 3, § 3, § 4 písm. b) a § 5 obdobně.

(2) Místa přístupná veřejnosti, ve kterých jsou podle hodnocení expozice ostatních osob překročeny referenční hodnoty v pásmu frekvencí 0 Hz _ 300 Hz zjištěné podle § 3, musí být označena výstrahou upozorňující fyzické osoby používající kardiostimulátor na možné riziko.

ČÁST ČTVRTÁ

Ochrana zdraví zaměstnanců před nepříznivými účinky optického záření

§ 8

(K § 35 a 36 zákona č. 258/2000 Sb.)

(1) Optickým zářením se pro účely tohoto nařízení rozumí záření z umělých zdrojů ve frekvenční oblasti od $3 \cdot 10^{11}$ Hz do $1,7 \cdot 10^{15}$ Hz, odpovídající vlnovým délkám od 100 nm do 1 mm, jehož spektrum se dělí na

a)

ultrafialové záření v rozsahu vlnových délek od 100 nm do 400 nm, které se dále dělí na

1.

ultrafialové záření UVA odpovídající vlnovým délkám od 315 nm do 400 nm,

2.

ultrafialové záření UVB odpovídající vlnovým délkám od 280 nm do 315 nm a

3.

ultrafialové záření UVC odpovídající vlnovým délkám od 100 nm do 280 nm,

b)

viditelné záření v rozsahu vlnových délek od 380 nm do 780 nm,

c)

infračervené záření v rozsahu vlnových délek od 780 nm do 1 mm.

(2) Podle průběhu emise se optické záření rozlišuje na koherentní a nekoherentní. Koherentní záření vzniká stimulovanou emisí, kde je jednoznačně definována jeho fáze a frekvence; záření vysílané laserem je záření koherentní. Nekoherentní záření vzniká samovolnou emisí záření.

(3) Pro účely tohoto nařízení se laserem rozumí jakékoliv zařízení, které může být upraveno k vytváření nebo zesilování elektromagnetického záření v rozsahu vlnových délek optického záření primárně procesem kontrolované stimulované emise.

(4) Nejvyšší přípustné hodnoty expozice nekoherentnímu optickému záření jsou uvedeny v příloze č. 2 k tomuto nařízení.

(5) Nejvyšší přípustné hodnoty expozice záření vysílanému laserem jsou uvedeny v příloze č. 3 k tomuto nařízení.

§ 9

(K § 35 a 36 zákona č. 258/2000 Sb.)

Při zařazování laserů do tříd se postupuje podle technické normy upravující bezpečnost laserových zařízení³⁾ (dále jen "technická norma").

§ 10

Údaje technické dokumentace nezbytné pro ochranu zdraví

(K § 35 a 36 zákona č. 258/2000 Sb.)

Ke každému laseru musí být připojena technická dokumentace, v níž jsou obsaženy tyto údaje:

a)

vlnová délka laserového záření a druh laserového aktivního prostředí; jde-li o lasery vyzařující záření o větším počtu vlnových délek, udávají se všechny vyzařované vlnové délky,

b)

režim generování laserového záření, a to spojitý, impulsní nebo impulsní s vysokou opakovací frekvencí,

c)

průměr svazku záření na výstupu laseru a jeho rozbíhavost, u sbíhavého svazku také jeho nejmenší průměr,

d)

u laserů generujících záření

1.
ve spojitém režimu největší zářivý tok,
2.
v impulsním režimu zářivá energie v jednom impulsu, nejdelší a nejkratší trvání jednoho impulsu, největší a nejmenší opakovací frekvence impulsů,
3.
v impulsním režimu s vysokou opakovací frekvencí údaje jako v bodu 2 a dále největší střední zářivý tok vystupujícího záření,

- e) zařazení laseru do třídy,
- f) údaje o jiných faktorech než záření, vznikajících při chodu laseru, které by mohly nepříznivě ovlivnit pracovní podmínky nebo zdraví,
- g) návod ke správné montáži a instalaci, včetně stavebních a prostorových požadavků,
- h) návod k obsluze za běžných i mimořádných situací, návod k údržbě, a je-li to zapotřebí, důležitá upozornění, jako je zákaz snímání krytu u laserů opatřených krytem nebo upozornění na nebezpečí vyplývající z pozorování paprsku optickými pomůckami,
- i) výrobní číslo laseru a rok jeho výroby, obchodní firma nebo název a sídlo výrobce, jde-li o právnickou osobu, nebo jméno, popřípadě jména, příjmení nebo obchodní firma a místo podnikání výrobce, jde-li o fyzickou osobu.

§ 11

Zjišťování a hodnocení expozice optickému záření

(K § 35 a 36 zákona č. 258/2000 Sb.)

(1) Zjištění úrovně optického záření se provádí na základě měření provedeného autorizovanou osobou⁴⁾ nebo výpočtem podle vztahů uvedených v přílohách č. 2 a 3 k tomuto nařízení.

(2) Hodnocení pracovních podmínek při práci spojené s expozicí optickému záření zahrnuje údaje o

- a)

- úrovni, vlnové délce a trvání expozice umělým zdrojům optického záření,
- b) možných účincích na zdraví a bezpečnost zaměstnanců vycházejících z interakce mezi optickým zářením a chemickými látkami s fotosenzibilizujícími účinky,
- c) jakýchkoliv nepřímých účincích, jako je dočasné oslnění, exploze nebo požár,
- d) dostupnosti zařízení umožňující snížit expozici optickému záření,
- e) závěrech kontrolních šetření státního zdravotního dozoru,
- f) počtech zařízení optického záření z umělých zdrojů,
- g) zařazení laseru do třídy podle technické normy³⁾ a o každém umělém zdroji optického záření, který by mohl způsobit poškození zdraví při práci, obdobné poškození laserem zařazeným podle technické normy³⁾ do třídy 3B nebo 4, a dále údaje od výrobců zdrojů optického záření.

§ 11a

Minimální opatření k ochraně zdraví při práci spojené s expozicí optickému záření

(K § 35 a 36 zákona č. 258/2000 Sb.)

(1) Pokud z hodnocení rizik vyplývá, že mohou být překračovány přípustné expoziční limity optického záření, zaměstnavatel musí přijmout tato opatření:

- a) navrhnout pracovní postup, kterým se sníží riziko z expozice optickému záření,
- b) zajistit snížení emise optického záření technickými opatřeními pomocí stínění nebo jiných blokovacích zařízení,
- c) zajistit vhodné programy údržby zařízení,
- d) zajistit prostorové uspořádání pracoviště tak, aby bylo zajištěno omezení rizika plynoucího z expozice optickému záření,
- e) zajistit vhodné osobní ochranné pracovní prostředky,

f) opatřit pracoviště bezpečnostními značkami podle zvláštního právního předpisu⁵⁾.

(2) Zaměstnavatel musí zajistit, aby zaměstnanci byli prokazatelně informováni o výsledcích hodnocení, měření nebo výpočtech úrovně expozice optickému záření.

(3) Zaměstnavatel musí zajistit školení zaměstnanců zaměřené na

a) způsob, jak rozpoznat zdraví škodlivé účinky optického záření,

b) hlášení zdravotních obtíží,

c) postupy k minimalizaci rizik souvisejících s expozicí optickému záření,

d) správné používání osobních ochranných pracovních prostředků.

ČÁST PÁTÁ

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 12

Zrušovací ustanovení

Nařízení vlády č. 480/2000 Sb., o ochraně zdraví před neionizujícím zářením, se zrušuje.

§ 13

Účinnost

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 30. dubna 2008.

1)

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/40/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví před expozicí zaměstnanců rizikům spojeným s fyzikálními činiteli (elektromagnetickými poli).
Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/25/ES ze dne 5. dubna 2006 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví před expozicí zaměstnanců rizikům spojeným s fyzikálními činiteli (optickým zářením z umělých zdrojů) (devatenáctá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS).

- 2) Zákon č. 309/2006 Sb.
- 3) § 4a zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
ČSN EN 60825-1:2007.
- 4) § 83a odst. 1 písm. g) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 274/2003 Sb.
- 5) Nařízení vlády č. 11/2002 Sb., kterým se stanoví vzhled a umístění bezpečnostních značek a zavedení signálů, ve znění nařízení vlády č. 405/2004 Sb.

Příloha č. 1 k nařízení vlády č. 1/2008 Sb.

Příloha č. 2 k nařízení vlády č. 1/2008 Sb.

Příloha č. 3 k nařízení vlády č. 1/2008 Sb.

[\(odkaz na přílohy ve formátu PDF\)](#)

Body 8 až 14 nařízení vlády č. 106/2010 Sb., které nelze zapracovat:

8. V příloze č. 1 pod tabulkou č. 1 ve vysvětlivce a) se za slovy "filtrem s frekvenční charakteristikou" číslo

$\frac{\sqrt{2}}{2}$ zrušuje.

9. V příloze č. 1 bodě 4 se slova "případně pro hustotu zářivé energie," zrušují.

10. V příloze č. 1 pod tabulkou č. 6 se slova "uvedené v tabulkách č. 1 a 2" nahrazují slovy "uvedené v tabulkách č. 4 a 5".

11. V příloze č. 1 bodě 6 se slova "uvedené v tabulkách č. 1, 2 a 3" nahrazují slovy "uvedené v tabulkách č. 4, 5 a 6".

12. V příloze č. 1 pod tabulkou č. 9 se slova "uvedené v tabulkách č. 4 a 5" nahrazují slovy "uvedené v tabulkách č. 7 a 8".

13. V nadpisu přílohy č. 2 se slova "a ostatních osob" zrušují.

14. V příloze č. 3 se tabulky č. 8 až 11 zrušují.